

DET KONGELIGE FORNYINGS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
13. AUG. 2008	
Saksnr.	08/3016-29
Arkivnr.	1

Deres referanse
08/3016 J RAH/csb

Vår referanse
200801634-/AKH

Dato
11. august 2008

Høring om presiseringer i virksomhetskontrollbestemmelsene i skatte-, toll- og avgiftslovgivningen

Vi viser til Finansdepartementets brev av 4. juni 2008 om ovennevnte. Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) har følgende merknader til høringsnotatet:

Av motivene (side 2) fremgår at en hovedmålsetning med endringen er å åpne for kopiering, herunder speilkopiering, av kontrollsubjektets arkiv. Forslaget kommer på bakgrunn av at Høyesterett, jf. Rt 2007-1672, stiller spørsmål ved om ligningsloven § 4-10 nr. 2 hjemler speilkopiering av programvare og rekonstruksjon av slettede filer. Høyesteretts flertall slår fast at kopiering vil være tillatt som alternativ til gjennomsyn av skattyters arkiver.

Kopiering av skattyters arkiver kan innebære et betydelig inngrep i skattyters og/eller hans ansattes personvern, avhengig av hvor stor mengde overskuddsinformasjon som arkivet inneholder. Etter vårt skjønn gir kopiering andre og større personvernutfordringer enn gjennomsyn på stedet, jf. risikoen for spredning og urettmessig innsyn i elektronisk kopierte opplysninger. Dette er spørsmål som notatet i liten grad berører. De saklige begrensningene for dagens gjennomsynsrett er også i liten grad omtalt.

Argumentasjonen i notatet tyder på at man i utstrakt grad ønsker å benytte speilkopiering ved gjennomsyn av skattyters og andre kontrollsubjekters arkiver. Det krever etter vårt skjønn en klarere lovforankring og en grundigere drøftelse av personvern hensynene.

Vi har således merknader til utformingen av lovforslaget, og vi savner en grundigere drøfting av behovet for slik speilkopiering.

Vedr. utkastet til lovendringer, høringsnotatets kap. 6

Høringsutkastet foreslår ingen endringer med hensyn til *hvilke opplysninger* som kan kopieres, ut over at relevante programmer og programsystemer skal omfattes av kopieringsadgangen.

Slik vi forstår Rt 2007-1617 beror speilkopieringsadgang på innholdet og organiseringen av filer på datamediet, og Høyesterett har lagt en viss vekt på at arkivet kunne vært organisert på en annen måte. Dersom skattyter har et "blandet" arkiv kan dette kopieres samlet for senere gjennomgang, jf. dommens avsnitt 33. Kopieringen synes imidlertid å være begrenset til materiale hvor "ligningsmyndighetene har holdepunkter for å anta at det kan finnes dokumenter som er relevante ved ligningen", avsnitt 42.

FAD legger således til grunn at den foreslåtte lovtekst ikke utvider adgangen til speilkopiering til situasjoner hvor datamediet inneholder flere opplysninger enn dem som omfattes av utleveringsretten etter ligningsloven § 4-10 nr. 1 litra a eller gjennomsynsretten i "virksomhetens arkiver" etter nr. 1 litra b (og tilsvarende for øvrig særlovgiving). Vi savner en nærmere omtale og tydeligere regulering av gjennomsynsrettens grenser. Skal hele lagringsmedier kunne speilkopieres dersom mediet inneholder opplysninger som åpenbart ikke har tilknytning til skattyters økonomiske forhold, eksempelvis ansattes private filområder, logger over internettbruk, privat e-postkorrespondanse, minnepinner, data lagret i mobiltelefoner mv?

Vedr. behovet for speilkopiering

Sikring av dataintegritet i elektronisk materiale er krevende, jf. at endringer kan skje sporløst. Det er i høringsnotatet anført at speilkopiering (kloning) sikrer dataintegriteten i kopierte data, mens filkopiering innebærer risiko for sporløs manipulasjon av data. Det fremgår imidlertid av notatet at denne forskjellen skyldes bruken av spesialprogramvare, jf. notatets side 21:

"Også ved kloning vil det i utgangspunktet kunne være en risiko for etterfølgende manipulering av data uten at slike endringer kan spores. Innholdet man kopierer ut fra kilden kan lagres på ulike måter. ... For å eliminere risikoen for etterfølgende manipulering, benytter skatteetaten spesialprogramvare både ved innhenting og analyse av data."

Vi savner således en nærmere omtale av muligheten for bruk av (ev. utvikling av) tilsvarende spesialprogramvare ved filkopiering.

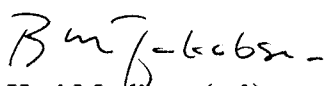
I notatet (side 20) anføres det at man ved filkopiering risikerer å utelate nødvendige filer, og dette kan føre til at kopierte programmer ikke kan kjøres korrekt. Så vidt vi kjenner til er det både vanlig og ansett som god programmeringsskikk å skille mellom

programvare og data, slik at disse typisk legges i ulike filområder. Vi savner således en nærmere vurdering av hvor stor risikoen for utelatelse av relevante filer vil være, og muligheten for å avhjelpe slike situasjoner ved at filen innhentes i ettertid, ev. om en forseglet speilkopi kan dekke behovet.

Notatet diskuterer i liten grad personvernulempene knyttet til en slik kopiering. Datautstyr hos skattyter kan inneholde personopplysninger som skattyter selv ikke har innsynsrett i. Skattyter vil som arbeidsgiver ikke ha ubegrenset rett til innsyn i ansattes private dokumenter, herunder e-post. Fornyings- og administrasjonsdepartementet arbeider med en forskriftsregulering av dette spørsmålet, se høringsnotat av 17.10.06 (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/Horinger/Horingsdokumenter/2006/Forslag-til-regler-om-arbeidsgivers-adgang-til-ansattes-e-post-mv/1.html?id=270943>). Nevnte notat er for så vidt illustrerende for personvernutfordringene ved innsyn i elektronisk lagret materiale, hvor man dels vil ha relevante (ifht. arbeidsgivers interesser/ligningsmyndighetenes innsyn i skattyters forhold) og dels irrelevante opplysninger (eks.: den ansattes private korrespondanse/forhold som utelukkende gjelder andre skattytere). Dersom det skal tas kopi i denne type personopplysninger, er det nødvendig med en nærmere vurdering av prosedyrereglene, herunder hvordan de registrertes (ansattes) rettigheter skal ivaretas. Det kan her være behov for at reglene samordnes med nevnte forskriftsarbeid.

Vi viser også til at Datatilsynet har avgitt høringsuttalelse i saken.

Med hilsen

Kari Mettfaas (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
rådgiver